

abelera ardura	«Bere aitak, berriz, Blanca Nieves oraindik gaztetxoa zela etxeko abelera hartzeko, eta ezkontzea pentsatu zuen, beste ama bat izan zezan.» (154)
abistua txistua	«Mutila atera zen leihora, eta bi behatzak ahoan sartuaz, berealdiko abistua egin zuen, zakurrei hots egiteko.» (136)
adinean beste, bezainbeste	«—Ez dakit, baina nolani ere hemen adinean izango al naiz.» (88)
aldarte pertsonaren egoera	«Alabak aditu izan zion noizean behin, bere aitari, aldarte onean zegoenean, bera ez zela hilko eta inork ere ez zuela hilko...» (90)
amilka goitik behera	«Azkeneko mailetara iristean, gorputzak ihes egin zien; denak han erori ziren amilka .» (160)
amutsa adimen gabea	«—Ez haiz amutsa —erantzun zion alkateak—, horregatixek nahi diat beste zerbait eskatu, ontzi hori hiri eman baino lehen.» (55)
antzeman igarri, asmatu	«Oso neska ederra zen eta goxoa eta argia, gauzei azkar antzematen ziena.» (89)
arbi baratze-landarea ('nabo')	«Behin Artzateko baserrian, gizon zaharra joan omen zen sorora, saski arbi bat ekartzera.» (187)
arlote zarpaila, itxura traketsekoa	«—Hi bezalako mutil argal eta arlotearekin hitz egiteko ez zegok hura!..» (85)
artale arto alea	«...beretzako jana sorbaldan eta txerriarentzat artale batzuk eskuan zituela...» (38)
atalaga atea barrutik ixteko haga	«Ateek atalaga , maratila edo giltzaren bat ote zeukaten ondo begiratu zien, baina alferrik: han ez zen ezer ikusten.» (122)
aztia azkarra, trebea	«Alkateak ezagutu beharra izan zuen ez zirela konturatu eta bera baino aztiagoak ere bazirela munduan...» (54)
balihoa bezala joango balitz bezala	«Arratsaldean, ehizara balihoa bezala , joan zen anaia gaztea lapurren leizea zegoen tokiraino.» (121)
bapo aseta, bete-bete eginda	«Nahikoa jan eta bapo jarri zenean...» (121)
basoerdi txikitoa, ardoa	«Bidean zihozela, bi gizonak taberna batean sartu ziren, basoerdi bana hartu behar zutelara eta...» (113)
bazkatu landan belarra jan	«Behie jaten eman, eta bazkatzen ari zirela, gizonak zer entzun zuen esan zien etxekoei, kantatuz...» (187)
begiratua begirada, soa	«—A...!, nik halako tokitan bizi den nire anaiaren begiratu bat baneuka hemen!, ez nitek hire beldurrik...» (93)
bere baitan bere barrurako	«Mutila harrituta gelditu zen zakur haiek ikusita: "nireak balira", zioen bere baitan .» (130)
berealdiko ikaragarritzko, itzelezko	«Mutilak ardiak lehoiaren barrutian sartu orduko, han azaltzen zen hau berealdiko orroak eginez...» (94)
berealdikoak eman egurtu, jipoitu	«Orduan mutilak hartu zuen eskupeta kainoitik eta berealdikoak eman zizkion lapurrari.» (42)
berekoia egoista	«Enano horiek oso berekoiak ziren; horregatik zeukan bakoitzak bere lapikoa jana jartzeko...» (156)
bilkura bilera, batzarra	«Gauerdian izan ohi zituzten bilkurak , eta orduan erabakiko zuten mutilari zer esan.» (178)
burruntzi jakia sutan erretzeko burdina	«...gau hartantxe hiltzeko asmoa hartu zuen eta baita burruntzi haundi bat surtan jarri ere, ondo guri zedin.» (71)
dardarizo dardara, ikara	«Atera zuen orratz hura, eta Blanca Nievesen gorputz guztiak dardarizo bat bezala izan zuen.» (163)

elbarrituta ezinduta, jota	«Lurrera bota eta erabat elbarrituta , zutik ere egoteko ez zela utzi zuen lapur gizajoa.»	(42)
elizakoak hilzoriko sakramentuak	«—Zoazte azkar holako herrira eta ekarri elizakoak . Bitartean nik konfesatuko dut hau.»	(47)
eltze lapikoa	«Mutilak ikusi nahi izan zuen zer ote zegoen surtako eltze haundi hartan.»	(81)
errada zurezko ontzia	«Etxetik ateratzera zihoala bere emaztea zetorren errada ura buru gainean zekarrela.»	(30)
errainu argi izpia	«Halako batean ikusi zuen, bazter batean, su errainu bat bezala.»	(81)
eskapulario lepoko berezia	«Azkenean, atera lepotik, eta eskapulario bat eman zion esanez...»	(80)
esnai erne, adi	«Etsai Zaharra ere pazientzia galtzen ari zen, eta esnai edo lo, bi gazte haiekin egin behar zuena lehenbailehen egitea erabaki zuen.»	(72)
etsai zaharra deabrua	«Ondo jantzitako gizon hura Etsai Zaharra zen, eta Goñiko Zalduna hondatzea nahi zuen.»	(29)
etsi itxaropena galdu	«Ia etsi zuenean inor ez zela etorriko, etxera joatea pentsatu zuen.»	(79)
ezinikusia gorrotoa, mania	«Beharbada ezinikusia ziolako eta berak baino diru gehiago ez izateagatik.»	(121)
ezteia ezkontza-ospakizuna	«Ezkontzeko eguna izendatu zuten, eta maiorazkoak nahi izan zuen herri guztiak parte hartzea eztei hartan.»	(151)
gaitz gaixotasuna	«Blanca Nievesek hamalau-hamabost urte zituenean, bere ama gaitz gogor batek harrapatu zuen eta hil egin zen.»	(154)
galtzarbea besapea	«Hurrengo goizean, mutila galtzarbean izara zuela ate joka azaldu zenean...»	(54)
garrasi oihua	«Gau batean, ama eta mutikoa biak lo zeudela, mutikoa bat-batean garrasiz eta saltoka hasi zen.»	(165)
gatzura ur gazia (gazta egitean)	«Aralarren ba omen zen artzain bat, eta egunero jentil haundi bat etortzen omen zitzaion, txerrientzat zeukan gatzura edatera.»	(185)
gerturatu hurbildu, hurreratu	«—Zer behar duk hemen? —esan zion etxe hartako nagusiak, mutila gerturatu zen ordurako.»	(89)
gori-gori suaren beroaz gorrituta	«Talo-burdina han zeukan surtan, gori-gori eginda.»	(186)
guri zedin bigun zedin	«...gau hartantxe hiltzeko asmoa hartu zuen eta baita burrunntzi haundi bat surtan jarri ere, ondo guri zedin .»	(71)
habea zurezko euskarria	«Haurra jaoitzen denean, ni armiarma baten antzean jaitsiko naiz goiko habetik , haurraren buru gainera...»	(178)
hargin harria lantzen duena	«Makina bat lan klase probatu zituen: artzain, itzain, ikazkin, hargin eta beste asko, baina behin ere ez bere gustukorik.»	(89)
herorri heu	«—Izan duk hik herorri baino laguntzaile hobea lan hori egingo bahuen...»	(65)
hoska deika	«...behin Larruntza pasatu zuenez gero, Lauztiazpiko mutil hori hoska hasi omen zen: —Aingeru Goardakoa baldin bahaiz, azal hadi!..»	(192)
ikazkin egur-ikatza egiten duena	«Makina bat lan klase probatu zituen: artzain, itzain, ikazkin , hargin eta beste asko, baina behin ere ez bere gustukorik.»	(89)
ilenti egur-zati erdi errea	«—Zer txerri eta zer txerrikume! —erantzun zion gizon hark— (...) hartzen badiat ilenti bat...!»	(40)

isatsa buztana	«...txerrien isats guztiak beretzat behar zituela, etxera eramateko.»	(103)
itutea itogina, tantaka erortzen	«...palazioko teilatu gainean ibili naiz, eta han ez da erbi arrastorik azaldu. Ituteak bai, izango dira han ugari.»	(102)
itzain idiak zaintzen dituen	«Makina bat lan klase probatu zituen: artzain, itzain , ikazkin, hargin eta beste asko, baina behin ere ez bere gustukorik.»	(89)
kalostra klastroa (elizakoa)	«Hortxe gauerdia inguruan esnatu zenean, hizketa hots haundi bat entzun zuen kalostran .»	(183)
kontu kontari kontuak kontatzen,	«Neskak eta biek ardiak bildu zituzten eta etxera itzuli ziren, kontu kontari .»	(96)
kopeta bekokia	«Orduan mutila jaitsi zen pikutik, isil-isilik, hartu zuen eskuan uso arrautza, eta zastaaa...! lehertu zion etsai zaharrari kopetan .»	(97)
kordea konortea	«Blanca Nieves lurrera erori zen korderik gabe, hilda.»	(162)
larria handia	«Alaba neska larria zen eta bera ibiltzen zen artzain eta beste lanak egiten...»	(93)
larru gorrian biluzik	«Jantzi zen berriz larru gorrian zegoen mutila eta lapurrekin gelditu zen eguna zabaldu arte.»	(123)
larrutu larrua kendu	«Gu biotan aurrena haserretzen dena bizi-bizirik larrutua izan dadila. Ondo iruditzen al zaizu?.»	(98)
laukoan galapan, lauhazkan	«Mutilak, lapur haiek ikusi zituenean, zaldia laukoan jarrarazi zuen eta tiro batzuk botatzen zituen bitartean, hoska hasi zen...»	(48)
luku sorta	«...laster azaldu ziren mahats kimuak lukuz beteta...»	(66)
lukurra zikoitza, diruzalea	«—Bai —erantzun zion nagusiak, izan ere oso lukurra zen, eta soldatarik gabe lana egingo ziola agindu zionean besteak...»	(98)
mailo harkaitz, haitz	«Neska, han inguruko mailo baten atzean ezkutatuta zegoen, eta hitz horiek entzutean, lasterka atera zen...»	(96)
maiorazkoa oinordekoa	«Bi alaba eta seme bat ziren etxearen jabeak eta mutila zen maiorazkoa .»	(142)
maratila ate-leihoak ixteko pieza	«Ateek atalaga, maratila edo giltzaren bat ote zeukaten ondo begiratu zien, baina alferrik: han ez zen ezer ikusten.»	(122)
miatu arakatu, aztertu	«Bazter guztiak miatzen hasi zen denborarik galdu gabe...»	(121)
negar batean negar eta negar	«Etxeko guztiak, aita, ama eta senideak denak negar batean gelditu ziren.»	(61)
ondoeza egin txarto sentitu, konortea	«Emaztea ondoeza egin eta bertan erori zen.»	(30)
ontzako ontza baten neurrikoa	«Dena bukatu zuenean, ontzia itzuli zion alkateari; ontzako urre batzuk ere bai...»	(58)
osin putzua	«Berehala abiatu ziren beheko ibaira, han zegoen osin haundi batera bota behar zutela-eta.»	(113)
palastaka txipli-txaplaka	«Berehala hasi zen palastaka eskuak ibiltzen eta arnasa ezin harturik...»	(116)
pardel zapi batez bildutako ekipajea	«Goiz batean, inori ezer esan gabe, hartu zuen pardeltxo bat (...) eta bideak aurrera abiatu zen.»	(88)
partitu banatu	«Garai hartan, lapurrak eliza atarian bildu ohi omen ziren, eta beti gauez, harrapatutako diruak partitzeko .»	(183)

patsa bitsa, adurra	«...zaldi gizajoa dena odola zeriola eta ahotik patsa botatzen zuela jarri zen.»	(67)
prantatu prestatu, atondu	«Ni hemen geldituko naiz eta zoaz ukuilura zaldi bat prantatzera .»	(71)
pronto prest	«—Joan hadi eta esan nagusiei bazkaria pronto dagoela.»	(110)
siratsa zingira, basatza	«Mendi haundi batetik pasatu behar zuen, eta bazekien hark non zegoen sirats bat.»	(103)
surtan su artean	«...gau hartantxe hiltzeko asmoa hartu zuen eta baita burrunzti haundi bat surtan jarri ere, ondo guri zedin.»	(71)
tekela liskarra, eztabaida	«Hiru ahizpek tekela handiak izaten zituzten beren artean, eta aita ere sartzen zen batzuetan tekela haietan.»	(140)
tragatu hil	«Etsai Zaharra aspertu zen tekela honetan eta, sua begietatik zeriola, Zaldunaren gainera abiatu zen tragatu nahirik.»	(33)
txilibitua txistu egiteko tresna txikia	«Gero nik txilibitua joko dizut belarri ondoan, eta jaiki egingo zara.»	(111)
txuma eginda blai-blai	«...eguraldi txarrak eta hotzak hasi zirenean, dena bustita, txuma eginda etortzen zen Maria gaixoa menditik.»	(144)
zaharkina gauza zaharra	«Soinean zeuzkan jantziak erantzi, eta zaharkin batzuk jantzi zituen...»	(50)
zahatoa larruzko ontzi txikia (bota)	«Bete ezazu zahato txikia ardoz, eta jar ezazu golkoan.»	(111)
zalaparta istilua, zarata handia	«...eta ikustekoa izan zen hango istilua, hango irrintziak eta zalapartak .»	(127)
zer gerta ere badaezpada ere	«...eta haruntzaxe joatea pentsatu zuen, zer gerta ere .»	(89)
zeriola irteten zitziola	«Etsai Zaharra aspertu zen tekela honetan eta, sua begietatik zeriola , Zaldunaren gainera abiatu zen tragatu nahirik.»	(33)
zital doilorra, gaiztoa	«Nagusia haserretu zen, baina neskame zital hura berearekin ez zuela atera behar pentsatuz, zahato txiki bat eman eta...»	(172)
zuztarra sustrai	«Morroiak hartu zituen idiak eta gurdia eta, nagusiak zeukan mahasti batera joan, zepa guztiak zuztarretik atera zituen eta...»	(99)